

INDLEDNING

Egentlig er det overflødigt at indlede en bog med at forklare, hvilket formål den tjener. Alligevel føler jeg mig forpligtet til at skrive et par linier inden påbegyndelsen, og jeg gør det oven i købet af personlige grunde.

Mit navn vil forekomme meget ofte i denne bog. Dels i forbindelse med nedsættende og dadlende tilføjelser, men oftere i forbindelse med (til dels overdrevent) rosende. Jeg ville nødtigt give læseren det indtryk, at denne bog er skrevet for at tilfredsstille min forfængelighed. Naturligvis glæder jeg mig ligesom alle andre mennesker over, at mit arbejde har betydning, og jeg glæder mig dobbelt så meget, når det har positiv betydning. Men for mig er sagen det vigtigste. I ti år har jeg uafbrudt forsøgt at virke i en bestemt retning, og så kan arbejdet have været nok så hæmmet af fejlslag, misforståelser og utilstrækkelighed. Det forekom mig at være på tide, at man fastlagde denne bevægelses opståen og udvikling, at man samlede og sorterede milestenene langs vejen, før tiden får dem til at smuldre hen og blive til grus. Da jeg var hæmmet af det daglige arbejde og forberedelsen til det nye teater, kunne jeg på de få måneder ikke fremlægge andet end løst sammenføjede data, erfaringer og erkendelser. Det er således ikke blevet til det omfattende værk, som foresvævede mig, da jeg begyndte nedskrivningen.

Alligevel håber jeg, at man i mængden af stof, der er lagt frem her, kan finde rigtige elementer for vor tids dramaturgi. Netop teatret, denne den flygtigste af alle kunstarter, som ikke efterlader andet end et par mangelfulde fotografier og en vag erindring, er mere end nogen anden henvist til at fastholdes af ordet, når det vil gøre krav på historisk betydning og videreudvikling.

Derfor er det ikke blot de historiske optegnelser af alle faktorer og hændelser, der fortjener at fastholdes, men osse de teoretiske erkendelser, som man er nået til gennem dem. Det er mere end nogen sinde nødvendigt at trække en entydig, principiel grænse over for den fuldstændige planløshed, den eklekticisme, den almindelige usikkerhed, som i dag er fremherskende i teaterproduktionen, det er nødvendigt at tage afstand fra konjunkturister og uforstående fortolkning, klart udskille vores bevægelses væsentlige kerne og tegne den terminologisk

op. Og endelig forekommer det mig nødvendigt at påvise forbindelse mellem vort arbejde og den sociale omvæltning der i ti år med stadig større intensitet har fundet sted i Europa og i Tyskland. Hverken oprindelsen eller den endelige udvikling af det, som har vist sig her på teatrets område, er tilfældig, tværtimod en selvfølgelig og logisk følge af en kamp, der springer i vor tids sociale og økonomiske rødder.

Hvis teatret engang skal genoptage sin opgave som kulturelt centrum, socialt krystallisationspunkt, levende faktor for et nyt fællesskab, der fortjener dette navn, så vil det (naturligvis gjort fra den almindelige historiske udvikling) være nødt til at gå den vej, hvis stationer for første gang blev afmærket her.

Arbejdet med denne bog er et kollektivarbejde. Som gennemgik optegnelser fra Piscators scenens dramaturgiske kontakter, ledet af Felix Gasbarra og Leo Lania. Tankerne er faldet frem under det fælles samarbejde, tilbage var kun at formulere dem, som ingen kunne kun udspringe af det praktiske arbejde. Derfor er alle, som – hvad enten de er nævnt i denne bog eller ej – har haft andel i dens tilblivelse. Trods ofre og skuffelser har vi været tro mod de elementer endnu i dag er undertrykkelse, nød og elendighed, til stadighed givet os mod og tilfredsstillelse. Den bund og grund udspringer af en optimistisk livsopfattelse og en udvikling.

Berlin, juli 1929.

Erwin

den snævre
ningsproces,
ropa og især
formning af
gheder, men
r har sit ud-

ulturelt cen-
menneskeligt
vis ikke fri-
t til at følge

grundlag tje-
or, der blev
xtisk opstået
e dem. Teo-
or takker jeg
- har deres
ores arbejde,
menneskelig
e, fordi det i
lse: troen på

n Piscator.

DET POLITISKE TEATER

